

MINISTERSTWO ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

Departament Gospodarki Ziemią

00-930 Warszawa, ul. Wspólna 30, tel.: (22) 623 - 18 - 41 fax.: (22) 623 - 23 - 05
e-mail : sekretariat.gz@minrol.gov.pl

Warszawa, dnia 13 lutego 2017 r.

GZ.tr.602.38.2017

Pan Ryszard Borys

Wiceprezes Dolnośląskiej Izby Rolniczej

ul. Wiejska 29

52-411 Wrocław

W związku z pismem z dnia 13 stycznia 2017 r. (znak: DIR/71/2017) w sprawie dofinansowania do wapnowania gleb, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przedkłada poniższe wyjaśnienia.

Aktualne problemy i przyszłe wyzwania związane z racjonalnym wykorzystaniem oraz zarządzaniem ekosystemami lądowymi dowodzą, iż zakwaszenie stanowi faktycznie jeden z ważniejszych elementów chemicznej degradacji gleb w Polsce i pozostaje nadal dużą barierą w produkcji roślinnej i ochronie środowiska. Natomiast stawiane przed rolnictwem wymagania w zakresie prowadzenia wydajnej, ale bezpiecznej produkcji rolnej powodują, iż produkcja ta powinna być prowadzona na glebach o uregulowanym odczynie i odpowiedniej zawartości makro- i mikroelementów. Niewątpliwie odkwaszanie gleb ma korzystny wpływ na wysokość i jakość plodów rolnych oraz na ochronę zasobów wodnych i ochronę gleby. Jednocześnie wapnowanie gleb jest szczególnie istotne w kontekście wymogów środowiskowych i obowiązującej dyrektywy azotanowej obligującej do podejmowania działań na rzecz ograniczania odpływu biogenów do wód. W tej sytuacji niezbędne są działania (administracyjne, promocyjne, finansowe) na rzecz zapewnienia podniesienia poziomu wapnowania gleb w Polsce.

W Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi wypracowano założenia do projektu dokumentu pn. *Pakt dla obszarów wiejskich*, którego podstawową funkcją będzie wskazanie do realizacji w obszarze rolnictwa i rozwoju wsi zadań służących polityce rozwoju obszarów wiejskich do 2020 r. Dokument ten ma być dokumentem strategicznym do zatwierdzonej przez resort rozwoju Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.

W ramach założeń do *Paktu dla obszarów wiejskich*, w zakresie obszaru priorytetowego - 17. *Bezpieczeństwo i wysoka jakość żywności* w pkt 7. *Ochrona gleb, wody i powietrza* zgłoszono do realizacji w okresie długofalowym działania na rzecz podniesienia poziomu wapnowania gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych w Polsce poprzez wsparcie naukowe, administracyjne i finansowe. W ramach tego przedsięwzięcia planuje się m.in. od 2017 roku prowadzenie wzmocnionych działań

mających na celu racjonalizację stosowania nawozów, w tym propagowania badania zasobności gleb oraz ich odczynu poprzez działania promocyjne i upowszechnieniowe, np. organizacje szkoleń przez KSchR/OSChR, IUNG-PIB, Ośrodki Doradztwa Rolniczego. Szkolenia i upowszechnianie wiedzy w tym zakresie częściowo będzie wykonywane w ramach programu wieloletniego „Wspieranie działań w zakresie ochrony i racjonalnego wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej w Polsce oraz kształtowania jakości surowców roślinnych na lata 2016-2020” realizowanego przez IUNG-PIB w Puławach.

Równocześnie Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi informuje, iż w styczniu br. do prognozy wydatków budżetowych na lata 2017-2020 zgłoszono zapotrzebowanie na przeznaczenie środków finansowych na wdrożenie Programu wapnowania gleb od 2018 r. w wysokości 100 mln zł. Przedmiotowy program wsparcia wapnowania gleb bazowałby na założeniach programu opracowanego już w 2012 r., jako program pomocowy nakierowany na udzielanie pomocy ze środków finansowych budżetu państwa w ramach zasady *de minimis* zgodnej z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie zastosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rolnym (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str.9). Zgodnie z założeniami Programu, pomoc finansowa byłaby udzielana producentom rolnym do zabiegu wapnowania gleb, a kwota dotacji nie byłaby wyższa niż 100 zł do 1 hektara zwapnowanej gleby. Potrzeba wapnowania gleby potwierdzana byłaby zaleceniami nawozowymi, wydanymi na podstawie badań odczynu gleby, wykonanymi w laboratoriach okręgowych stacji chemiczno-rolniczych lub w innych laboratoriach akredytowanych w tym zakresie. Powodzenie tej inicjatywy wymaga akceptacji planów finansowych w tym zakresie.

Jednocześnie Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi informuje, iż w 2016 r. występowało do Ministra Środowiska z prośbą o propagowanie i wspieranie inicjatyw prowadzących do uruchamiania programów finansowania zabiegu wapnowania gleb, tak aby koszty wapnowania były ponoszone nie tylko przez jej użytkowników, tj. rolników, ale również przez instytucje dysponujące środkami finansowymi na poprawę stanu środowiska np. przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska.

Natomiast zgodnie z art. 22c ustawy z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 909 ze zm.) (dalej: u.o.g.r.i.l.), ze środków budżetu województwa mogą być finansowane działania mające na celu ochronę, rekultywację i poprawę jakości gruntów rolnych. MRiRW rozważa podjęcie prac legislacyjnych nad zmianą przepisów u.o.g.r.i.l., podkreślenia wymaga jednak fakt, że obecnie trwają prace legislacyjne prowadzone przez Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa, zmierzające do uchwalenia Kodeksu urbanistyczno-budowlanego, którego przepisy będą miały również wpływ na uregulowania u.o.g.r.i.l. Termin realizacji zmian w przepisach u.o.g.r.i.l. uzależniony jest zatem od terminu zakończenia prac nad ustawą – Kodeks urbanistyczno-budowlany. W trakcie prac nad zmianą u.o.g.r.i.l. analizie poddane zostaną również zgłoszone przez Państwa propozycje.

DOLNOŚLĄSKA IZBA ROLNICZA WE WROCŁAWIU

Wrocław, 13.01.2017 r.

L. Dz. DIR/ 71/2017

**Szanowny Pan
Krzysztof Jurgiel
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30
00-930 Warszawa**

Dotyczy: *dopłaty do wapnowania.*

Zarząd Dolnośląskiej Izby Rolniczej, w oparciu o wniosek złożony na posiedzeniu Rady Powiatowej DIR Powiatu Oławskiego, uprzejmie prosi o zmianę przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych w sposób umożliwiający dofinansowanie odkwaszanie gleb.

Zakwaszone gleby to problem nie tylko powiatu oławskiego lecz wojewódzki, a nawet krajowy. Stanowisko Resortu Rolnictwa w sprawie dotacji do wapnowania gleb do chwili obecnej nie znalazło pozytywnego rozwiązania, a sprawa ta powinna być w tym resorcie jednoznacznie uregulowana. Odsyłanie rolników do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej nie przynosi oczekiwanego rezultatu. Propozycja wykorzystania środków finansowych z puli de minimis na ten cel spowoduje spadek dochodów rolnika, które i tak są już w różnoraki sposób uszczuplone.

Według opinii specjalistów z Instytutu Nawożenia i Gleboznawstwa PIB w Puławach, gleby ulegają zakwaszeniu poprzez zmieniający się klimat. W ostatnim okresie czasu na degradację gleb duży wpływ miała zmiana stosunków wodnych w glebie - susza, rodzaj skały macierzystej, a także naturalne procesy zachodzące w glebie i działalność człowieka. Zakwaszenie gleb powoduje uwalnianie się bardzo niebezpiecznych dla zdrowia ludzi metali ciężkich tzw. glinu ruchomego, przyczynia się do wymywania substancji niezbędnych do życia roślin, zmniejszeniu ulegają plony, zanieczyszczona zostaje żywność. Gleby stają się skrajnie wyjałowione. Zachwiana zostaje równowaga środowiska glebowego, która może doprowadzić do samozagłady całej natury ożywionej w niej żyjącej.

Gospodarowanie bez wapna traci sens. Rolnicy należący do programów rolno - środowiskowych mają obowiązek stosowania nawozów wapniowych. Ze względów ekonomicznych, ci i inni rolnicy nie są w stanie sprostać nakazanemu zadaniu. Wapno do rekultywacji gleb w ostatnim okresie czasu znacznie podrożało. Brak rozwiązania strategii regeneracyjno - rekultywacyjnej gleb spowoduje dalszą ich degradację, a jej przywrócenie do stanu właściwego może okazać się dużo bardziej kosztowne.

Biorąc powyższe pod uwagę uważamy nasz wniosek za zasadny.

Z poważaniem

WICEPREZES
DOLNOŚLĄSKIEJ IZBY ROLNICZEJ

Ryszard Borys

Wystosowano listem poleconym 20.01.2017
Sporządził: Kazimierz Dobrowolski